WERKINGSVERSLAG

Nederlandstalige rechtbank
van eerste aanleg Brussel

2025

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER 3

VOORWOORD VAN DE HOOFDGRIFFIER 4

ONZE MENSEN 5

LOGISTIEK EN WELZIJN 11

ORGANISATIE VAN DE RECHTBANK 15

ONZE OVERLEGSTRUCTUREN 16

ONZE STATISTIEKEN 18

ONZE DOORLOOPTIJDEN 24

ONZE WERKLAST 26

ACHTERSTAND IN HET BERAAD 30

ONS KWALITEITSBELEID 31

ONZE COMMUNICATIE 32

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

2025 was een bewogen jaar.

In **januari** trad een nieuwe procureur des konings aan op het parket van Brussel, Julien Moinil. Hij maakte zich sterk dat elk misdrijf een reactie van het parket zou krijgen en hield woord. Dit streng beleid heeft tot gevolg gehad dat de werklast binnen de strafrechtketen exponentieel verhoogde ten opzichte van de vorige jaren. Het onderzoek en een deel van de correctionele sectie werden op een paar maanden tijd volledig ontwricht. Griffiers, medewerkers en magistraten zagen hun werk verdubbelen. Sommigen vielen uit. Het ritme werd te hoog.

Vanaf **februari tot eind juni** is er een golf van protest ontstaan binnen justitie, waarbij de hervorming van de pensioenen de druppel was die de emmer deed overlopen. Het ging veel eerder over het gebrek aan respect van de rechterlijke macht door de twee andere staatsmachten. De onderfinanciering van justitie, het gebrek aan personeel, ontoereikende kaders, bouwvallige gebouwen, het naast zich neer leggen van rechterlijke uitspraken. Onze rechtbank heeft geen acties gevoerd, maar was wel solidair met de uitdrukkingen van ontevredenheid. Het bracht een grimmige sfeer en een gevoel van ontmoediging binnen justitie, die in combinatie met de ongeziene toename van de werklast doorsijpelde binnen de rechtbank.

In **september** kwam een nieuwe attaché managementondersteuning ons team versterken. Dit was welgekomen op een ogenblik dat de crisis op het onderzoek en op de correctionele sectie een hoogtepunt begon te bereiken. Op verzoek van de hoofdgriffier en mezelf heeft ze vanaf dag 1 de sectie onderzoek met expertise grondig doorgelicht en een actieplan voorgesteld. Dit heeft geleid tot de beslissing om een 6^{e} kabinet te openen vanaf 1 januari 2026, maar ook en vooral tot een grondige aanpak van de interne werking, communicatie en leiderschap, zowel op het niveau van de griffie als van de magistraten.

In **november** werd de applicatie JustCase uitgerold in de SURB over het hele land, ter vervanging van Gejo. Het draaide uit op een fiasco. De applicatie is niet alleen tergend traag, maar totaal onbetrouwbaar. Het systeem is op structurele wijze niet aangepast aan de noden van het terrein. Ook dit heeft geleid tot veel stress en een aanzienlijke verhoging van de werklast, voornamelijk op de griffie.

Ikzelf combineerde een **heel jaar tot in december** de functie van voorzitter van de rechtbank en van voorzitter van de vredegerechten en politierechtbanken met de functie van dienstdoende ondervoorzitter van het college van hoven en rechtbanken. Drie functies die in principe elk een voltijdse betrekking omvatten. Dit zou niet mogelijk zijn geweest zonder de bijzondere werkijver van elke medewerker, griffier, magistraat en de onvoorwaardelijke steun van mijn hoofdgriffier, ondervoorzitters en attaché managementondersteuning.

Ik wens iedereen binnen de rechtbank heel oprecht te **bedanken** voor hun professionalisme, uitzonderlijke collegialiteit en weerbaarheid, ondanks de grote en structurele tekorten aan personeel op de griffie, de bijzonder moeilijke situatie in de strafrechtketen, met repercussies in alle andere secties, het veel te krap kader. Het zijn “onze mensen” die de rechtbank dag na dag staande houden en kwaliteit op alle niveaus blijven leveren.

Simon Cardon, voorzitter van de rechtbank

VOORWOORD VAN DE HOOFDGRIFFIER

Met spijt moet ik vaststellen dat onze rechtbank in 2025 er op **achteruit** is gegaan. Dit wordt heel duidelijk beschreven in het onderstaande werkingsverslag.

De situatie voor griffiers en gerechtspersoneel is **gewoon dramatisch** op alle mogelijke fronten. Zo is er nog maar **76%** van het kader ingevuld. Bij de magistraten is dit bijna 100%. Vervangingscontracten voor langdurige zieken worden niet voorzien. Dit is een **duidelijke keuze** van het college van hoven en rechtbanken om de plaatsen voor de magistraten 100% in te vullen op onze rechtbank en geen budget te voorzien voor de volledige invulling van de plaatsen voor griffiers en gerechtspersoneel.

De **werklast** is door de nieuwe politiek van de nieuwe procureur des Konings op het onderzoek meer dan **verdubbeld**. Dit heeft ook zware gevolgen voor de correctionele sectie. Desondanks herhaaldelijk aan de **alarmbel** te trekken doen zowel de minister van justitie als het college van hoven en rechtbanken niets om de rechtbank te helpen. Door deze ontoelaatbare werklast zijn de griffiers en het gerechtspersoneel minder en minder gemotiveerd en worden de (langdurige) afwezigheden steeds frequenter.

In verschillende gebouwen zijn de **werkomstandigheden** gewoonweg ongeschikt en wordt er door building & facility geen adequate oplossingen voorgesteld.

Dit voorwoord is een **noodkreet** van een rechtbank die constant om hulp vraagt maar deze niet krijgt.

Jan Vanvolsem, hoofdgriffier van de rechtbank

ONZE MENSEN

Onze grootste kracht zijn onze mensen. In veel organisaties klinkt dat als een holle slogan, maar voor onze rechtbank is het een dagelijkse realiteit. Onze medewerkers geven het beste van zichzelf, vaak in omstandigheden die verre van ideaal zijn. Dat geldt voor alle hoven en rechtbanken, maar in 2025 was de situatie bij de Brusselse Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg ronduit uitzonderlijk. Alleen dankzij hun inzet hebben we een jaar dat onze werking zwaar onder druk zette, kunnen doorstaan.

De huidige personeelsbezetting maakt het voor onze rechtbank bijzonder moeilijk om haar wettelijke en maatschappelijke opdracht naar behoren te vervullen. Wanneer het kader voor gerechtspersoneel al vele jaren systematisch voor **minder dan 80% wordt ingevuld** – aanzienlijk **lager dan bij andere rechtbanken** van eerste aanleg – is het onmogelijk om te verwachten dat de organisatie optimaal functioneert.

De Brusselse rechtbank wordt bovendien geconfronteerd met de specifieke uitdagingen van een **grootstedelijke context**, die een hogere werklast, complexere dossiers en een grotere instroom met zich meebrengen. Het **onevenwicht** in de personeelsinvulling – een quasi volledig ingevuld magistratenkader tegenover slechts 76% gerechtspersoneel – maakt slagkrachtig en efficiënt werken onmogelijk. De ondersteunende diensten zijn eenvoudigweg te onderbemand om de magistraten te kunnen bijstaan op het niveau dat noodzakelijk is.

Een bijkomende uitdaging is het **weinig flexibele HR-beleid** rond vervangingen van gedetacheerde of langdurig afwezige medewerkers. Daardoor blijven cruciale functies soms maanden openstaan, met directe gevolgen voor de continuïteit van onze dienstverlening.

76%
Griffiers t.o.v. personeelskader

78%
Gerechtspersoneel t.o.v. personeelskader

6
delegaties

13,34
Langdurige zieken

Om de structurele tekorten tijdelijk op te vangen, wordt gewerkt met **delegaties**. Maar dat systeem biedt geen duurzame oplossing. Delegaties creëren onzekerheid voor de betrokken personeelsleden, die bij de eerste kans kiezen voor een vaste plaats elders. Tegelijkertijd bezetten zij twee plaatsen op het kader, waardoor de structurele onderbezetting nog zichtbaarder wordt en de problemen zich verder opstapelen.

De gevolgen zijn elke dag voelbaar: extra zittingen kunnen niet worden georganiseerd door een gebrek aan gerechtspersoneel, de werkdruk voor de aanwezige medewerkers blijft stijgen, de kans op menselijke fouten neemt toe en het ongenoegen over niet vervangen langdurig afwezige collega's groeit. De organisatie draait daardoor permanent in crisismodus, een situatie die op lange termijn onhoudbaar is.

		Gemiddelde personeelsformatie	Gemiddelde bezetting van de personeelsformatie		Delegaties of externe opdrachten	Onbeschikbaarheden om medische redenen	Effectieve personeelsmiddelen	
2025		*(in vte)*	*(in vte)*	*(in %)*	*(in vte)*	*(in vte)*	*(in vte)*	*(in %)*
1	**Magistraten** (incl. art. 100)	41	40,5[a]	98,8	0,58[b]		39,92	97,3
2	**Plaatsvervangende magistraten** (art. 383§2 Ger.W.)	8	7	87,5				
3	**Assessoren in strafuitvoeringszaken**	4	4	100				
4	**Kandidaat magistraat**		0					
5	**MIO's**		4					
6	**Referendarissen**	4	5	125				
7	**Beheersprofielen**	1	0,33[c]	33				
8	**Griffiers**	50	41,64	83	3	3,34	38,3	76
9	**Ander gerechtspersoneel**	64	60,17	94	3	10,10	50,07	78
10	**Plaatsvervangende assessoren**		16					

[a] Van 01/01/2025 tot 05/05/2025 waren maar 40 magistraten aanwezig, op 05/05/2025 startte een bijkomende magistraat; op 01/05/2025 nam een magistraat een maand ouderschapsverlof, en op 01/06/2025 nam een andere magistraat een maand ouderschapsverlof. Vanaf 01/07/2025 waren er 41 magistraten.

[b] Vanaf 01/06/2025 is één magistraat gedelegeerd naar de rechtbank van eerste aanleg Leuven.

[c] Vanaf 01/09/2025 is één expert organisatieondersteuning gestart.

		Gemiddelde personeelsformatie	Gemiddelde bezetting van de personeelsformatie		Delegaties of externe opdrachten	Onbeschikbaarheden om medische redenen	Effectieve personeelsmiddelen	
2024		*(in vte)*	*(in vte)*	*(in %)*	*(in vte)*	*(in vte)*	*(in vte)*	*(in %)*
1	**Magistraten** (incl. art. 100)	41	38	92,7				
2	**Plaatsvervangende magistraten** (art. 383§2 Ger.W.)	8	6	75				
3	**Assessoren in strafuitvoeringszaken**	4	4	100				
4	**Kandidaat magistraat**		0					
5	**MIO's**		4					
6	**Referendarissen**	4	5	125				
7	**Beheersprofielen**							
8	**Griffiers**	50	41,17	82	5	3,37	37,8	75
9	**Ander gerechtspersoneel**	64	59,10	92	6	8,2	50,9	79
10	**Plaatsvervangende assessoren**		16					

ZITTINGEN BURGERLIJKE KAMERS

KAMER	AARD VAN DE ZAAK	DAG	UUR
1	Alle zaken niet specifiek aan andere kamers toegewezen	maandag	08u45 14u00
2	Beroepen politierechtbank in burgerlijke zaken en beroepen vredegerecht in niet-familiale zaken	maandag dinsdag[A] woensdag	08u45
3	Overheidsaansprakelijkheid behalve zaken voor de 4de en 5de kamer Overheidspersoneel Subsidies, premies, tegemoetkomingen van de overheid Intellectuele eigendomsrechten Tenuitvoerlegging van buitenlandse rechterlijke uitspraken op tegenspraak Beroepen tegen niet-fiscale administratieve geldboeten	maandag	08u45 14u00[B]
4	Overeenkomsten van aanneming van werken Aansprakelijkheid van aannemers, architecten en andere bouwpartners Erelonen van architecten Overeenkomsten van vastgoedbemiddeling Aansprakelijkheid voor schade aan en gebreken van onroerende goederen Koop/verkoop van onroerende goederen Ruimtelijke ordening en stedenbouw, onroerend erfgoed en woonkwaliteit Milieuschade Onteigening, planschade en waardevermindering van onroerende goederen Gunning en uitvoering van overheidscontracten	dinsdag[A] donderdag vrijdag	08u45 08u45 14u00 08u45
5	Aansprakelijkheid van advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen Aansprakelijkheid van financiële en verzekeringsinstellingen en tussenpersonen Medische en paramedische aansprakelijkheid Aansprakelijkheid magistraten en personeel van het openbaar ministerie en hoven en rechtbanken Erelonen van advocaten Financieringen en borgstellingen Tenuitvoerlegging, derdenverzet en vernietiging inzake arbitrale beslissingen Aandelenovereenkomsten	donderdag vrijdag	08u45
6	Minnelijke schikking in burgerlijke zaken	dinsdag[C]	14u00
7	Fiscale zaken	maandag dinsdag[D] vrijdag	14u00 14u00 08u45
9	Beslag	dinsdag vrijdag	08u45 08u45
10	Kort geding (niet familiaal)	woensdag	09u00 14u00[E]
11	Rechtsbijstand	woensdag	14u00[E]

[A] Sinds september 2025 zetelde de kamer slechts 2X per maand

[B] Enkel in de pare weken

[C] 2X per maand, sinds september wekelijks

[D] 2X per maand

[E] Indien nodig

ZITTINGEN CORRECTIONELE KAMERS

KAMER	AARD VAN DE ZAAK	DAG	UUR
21	Hoger beroepen politierechtbank parket Halle – Vilvoorde.	Woensdag[A] donderdag[A]	08u45
22	Hoger beroepen politierechtbank parket Brussel.	Donderdag[B]	08u45
23	De zaken van gemeen strafrecht, door drie rechters te behandelen, voor zaken waarin wordt gevorderd door de procureur des Konings van Halle-Vilvoorde of door de procureur des Konings van Brussel.	vrijdag	08u45
24	Algemene bevoegdheid alsook oproeping bij proces-verbaal, eventuele procedure van onmiddellijke verschijning, snelrecht en familiaal strafrecht, voor zaken waarin wordt gevorderd door de procureur des Konings van Halle-Vilvoorde.	maandag dinsdag woensdag donderdag	08u45
25	De financiële zaken, zaken ecosoc, alsook de rechtstreekse dagvaardingen van FOD Financiën. Deze kamer zal ook kennis nemen van de zaken, politieberoepen inbegrepen, met betrekking tot overtredingen van de wetten en verordeningen betreffende aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten, in overeenstemming met art. 76,78 en 155 Ger.W., indien nodig, de zaken van gemeen strafrecht, alsook behandeling van de certificaten tot tenuitvoerlegging van een beslissing tot verbeurdverklaring van een EU-lidstaat, die in het kader van een internationale samenwerking worden neergelegd.	woensdag donderdag vrijdag	08u45
26	Algemene bevoegdheid, de oproepingen per proces-verbaal en de rechtsplegingen van onmiddellijke verschijning, snelrecht en het familiaal strafrecht, voor zaken waarin wordt gevorderd door de procureur des Konings van Brussel.	maandag[C] dinsdag donderdag	8u45 14u00
27	Raadkamer	dinsdag woensdag vrijdag	08u45

[A] Uitgezonderd de 2e en 5e week van de maand
[B] Uitsluitend de 2e en 5e week van de maand
[C] Sinds september 2025 4 wekelijks

ZITTINGEN FAMILIALE KAMERS

KAMER	AARD VAN DE ZAAK	DAG	UUR
31	Staat en bekwaamheid personen, nietigverklaring huwelijk, betwisting vaderschap, nationaliteitskeuze en staatlozen, bevoegdheid parket Halle-Vilvoorde.	maandag	8u45[A] 14u00[B]
32	Staat en bekwaamheid personen, nietigverklaring huwelijk, betwisting vaderschap, nationaliteitskeuze en staatlozen, bevoegdheid parket Brussel.	maandag	8u45[C] 14u00[B]
33	Echtscheidingen, scheidingen van tafel en bed zonder spoedeisende maatregelen.	dinsdag	8u45 14u00[D]
34	Spoedeisende familiale zaken mededeelbaar en hiermee samenhangende echtscheidingsvorderingen, bevoegdheid parket Halle-Vilvoorde.	dinsdag	8u45
35	Uitoefening ouderlijk gezag, verblijfsregeling minderjarige kinderen, recht op persoonlijk contact, onderhoudsuitkeringen voor minderjarige kinderen, betwistingen kinderbijslag en de voorlopige maatregelen tussen de ouders.	woensdag vrijdag	8u45

36	Uitoefening ouderlijk gezag, verblijfsregeling minderjarige kinderen, recht op persoonlijk contact, onderhoudsuitkeringen voor minderjarige kinderen, betwistingen kinderbijslag en de voorlopige maatregelen tussen de ouders	maandag woensdag	8u45
37	Uitoefening ouderlijk gezag, verblijfsregeling minderjarige kinderen, recht op persoonlijk contact, onderhoudsuitkeringen voor minderjarige kinderen, betwistingen kinderbijslag en de voorlopige maatregelen tussen de ouders.	dinsdag donderdag	8u45
38	Spoedeisende familiale zaken mededeelbaar en hiermee samenhangende echtscheidingsvorderingen, bevoegdheid parket Brussel.	donderdag	14u00
39	Spoedeisende familiale zaken niet mededeelbaar.	woensdag	14u00
40	Vereffeningen-verdelingen, erfenissen, schenkingen, testamenten.	woensdag	8u45 14u00[E]
42	Minnelijke schikking.	woensdag donderdag vrijdag	8u45
43	Tijdelijk huisverbod	dinsdag	14u00
44	Uitoefening ouderlijk gezag, verblijfsregeling minderjarige kinderen, recht op persoonlijk contact, onderhoudsuitkeringen voor minderjarige kinderen, betwistingen kinderbijslag en de voorlopige maatregelen tussen de ouders.	maandag donderdag	8u45

[A] Enkel in de pare weken + 5e week

[B] Afwisselend tussen de drie kamers

[C] Enkel in de onpare weken

[D] Indien nodig

[E] Enkel in de onpare weken + 5e week

ZITTINGEN JEUD

KAMER	AARD VAN DE ZAAK	DAG	UUR
50	Jeugdkabinet	maandag donderdag	14u00[A] 9u30
51	Jeugdkabinet	woensdag vrijdag	9u30[B] 9u30
52	Jeugdkabinet	maandag woensdag	9u30[A] 9u30
53	Jeugdkabinet	dinsdag donderdag	9u30[B] 14u00

[A] Enkel in de onpare weken (parket Brussel)

[B] Enkel in de pare weken (parket Brussel)

ZITTINGEN SURB

KAMER	AARD VAN DE ZAAK	DAG	UUR
61	Kamer van de strafuitvoeringsrechtbank	dinsdag	9u30
62	Kamer ter bescherming van de maatschappij	donderdag	9u30 13u30

LOGISTIEK EN WELZIJN

De **aanhoudende infrastructuurproblemen** binnen onze rechtbank hebben een steeds grotere impact op de veiligheid, efficiëntie en kwaliteit van de rechtsbedeling. Doordat de rechtbank verspreid is over **vijf gebouwen**, **zonder** in één daarvan zelf **gebouwenbeheerder** te zijn, blijven structurele oplossingen uit. Hierdoor ontstaat een werkomgeving die niet voldoet aan de minimale normen voor veiligheid, toegankelijkheid en functionaliteit. De **gevolgen** zijn voelbaar in alle onderdelen van de organisatie: van zittingen tot logistiek, van veiligheid tot het welzijn van medewerkers. Hieronder worden de knelpunten gegroepeerd per thema, telkens met vermelding van de betrokken locaties.

VEILIGHEID

De veiligheid van magistraten, griffiers en bezoekers staat op verschillende plaatsen ernstig onder druk. In het Justitiepaleis bevinden de burelen van correctionele rechters en referendarissen zich in **publiek toegankelijke gangen**, waardoor zowel personen als vertrouwelijke dossiers risico lopen. Ook de griffies van de burgerlijke sectie en de familierechtbank zijn vrij toegankelijk voor externen, wat bij medewerkers een uitgesproken gevoel van onveiligheid veroorzaakt.

Naar aanleiding van incidenten met rechtszoekenden werd gevraagd om de **loketten van de familierechtbank**, de **burgerlijke rollen** en het **onthaal van de burgerlijke rechtbank** te voorzien van glasafsluitingen. Deze aanvraag werd goedgekeurd en in oktober 2023 werden opmetingen uitgevoerd. Sindsdien bleef het echter volledig stil, ondanks eerdere beloften dat de uitvoering snel zou volgen.

Hoewel de inzet van privébewakers en de installatie van de scanstraat de algemene beveiliging hebben verbeterd, blijft het systeem fundamenteel kwetsbaar. Eens bezoekers de scan gepasseerd zijn, kunnen zij zich zonder verdere controle vrij door het gebouw bewegen.

Ook op andere locaties doen zich ernstige veiligheidsproblemen voor. Bij de dienst Overtuigingsstukken wijzen **terugkerende alarmstoringen** en een incident waarbij een wapen afging erop dat veiligheidsprocedures en opleidingen ontoereikend zijn. In de sectie Onderzoek en Raadkamer zorgen **open toegangsdeuren**, openstaande slagbomen van de parking en misbruik van beveiligde toegangsdeuren — bijvoorbeeld advocaten die een agenda tussen een badgedeur steken zodat deze niet sluit — ervoor dat onbevoegden vrij toegang hebben tot de verdieping. Dit ondermijnt zowel de veiligheid van medewerkers als de noodzakelijke discretie van het onderzoek. Daarnaast zijn in de bureaus van de onderzoeksrechters meerdere veiligheidsknoppen defect, wat de risico's verder vergroot.

WERKING VAN RECHTSPLEGING & ZITTINGEN

De kwaliteit en efficiëntie van de zittingen worden ernstig gehinderd door **verouderde en inadequaat uitgeruste infrastructuur**. In het Justitiepaleis kampen verschillende zittingszalen met slechte ventilatie, gebrekkige akoestiek en onvoldoende technische voorzieningen. Dit tast niet alleen de waardigheid van de rechtspleging aan, maar bemoeilijkt ook een vlotte behandeling van zaken.

Bij de jeugdrechtbank leidt de gebrekkige **geluidsisolatie** tot frequente verstoringen en risico's voor de vertrouwelijkheid van gesprekken. Het structurele plaatsgebrek — zowel bij de jeugdrechtbank als bij de onderzoeksdiensten — verhindert bovendien een rustige, discrete en professionele behandeling van dossiers.

In de SURB-locatie zorgt de slechte staat van de **publieke toegang** voor een onveilige en onaangename omgeving voor bezoekers, wat de toegankelijkheid en het vertrouwen in justitie rechtstreeks ondermijnt.

Daarnaast wordt het **cellencomplex** in het Justitiepaleis momenteel gerenoveerd, waardoor een groot aantal cellen onbruikbaar is. De sterk verminderde celcapaciteit leidt tot uitzonderlijke vertragingen: gedetineerden worden pas zeer laat overgebracht of zijn zelfs niet aanwezig op hun zitting, met alle gevolgen van dien voor de rechtsgang.

Ook de **griffie van de raadkamer** ondervindt structurele problemen. Het aantal beschikbare kiosk-pc's is beperkt en moet bovendien worden gedeeld met de Franstalige griffie. De kleine leeszaal en het tekort aan werkposten veroorzaken wachttijden om dossiers te kunnen inkijken. Daarbovenop was een van de kiosk-pc's gedurende een half jaar buiten werking, wat de situatie verder verergerde.

WERKOMSTANDIGHEDEN

In meerdere gebouwen voldoen de **werkomstandigheden niet aan minimale normen**. Gebrek aan verwarming, ventilatie, warm water en basiscomfort – zoals werkende wastafels of degelijke bureauruimte – leidt tot ongezonde en inefficiënte werkplekken. In vele gebouwen laat de ventilatie te wensen over, wat in combinatie met de renovatiewerken – vooral in het Justitiepaleis – leidt tot zware hinder. Stofwolken, geluidsoverlast en afgesloten ramen maken normaal werken soms onmogelijk. De vrees voor de volgende fases van de werken is groot, omdat sommige bureaus rechtstreeks aan de gevel grenzen en dus nog zwaarder getroffen zullen worden.

Defecte boilers, kapotte thermostaten en het ontbreken van zonwering veroorzaken extreme temperaturen, zowel in zomer als winter. In verschillende secties blijven lekkages en andere schade onherstelbaar liggen, waardoor de werkplekken verder achteruitgaan.

Daarnaast liggen op sommige locaties kabels open en bloot op de vloer, wat het risico op vallen en struikelen verhoogt en dus rechtstreeks indruist tegen de basisprincipes van welzijn op het werk.

Tot slot zorgen trage badgeprocedures, defecte sloten, kapotte toestellen en foutieve telefoonroutering voor vertragingen en inefficiëntie in de dagelijkse werking. Deze structurele hinder tast de continuïteit van de dienstverlening rechtstreeks aan en bemoeilijkt de organisatie van een vlotte en betrouwbare rechtsbedeling.

NALEVING WETGEVING WELZIJN OP HET WERK

Op basis van de huidige toestand in de verschillende gebouwen waar onze entiteit gehuisvest is, moeten we vaststellen dat de wetgeving inzake welzijn op het werk **niet volledig kan worden nageleefd**. De structurele tekortkomingen op het vlak van veiligheid, ergonomie, klimaatbeheersing, toegankelijkheid en basisvoorzieningen maken het onmogelijk om te voldoen aan de minimale wettelijke normen die gelden voor een gezonde en veilige werkomgeving.
Daarbij komt dat de rechtbank in **geen** enkel gebouw zelf **gebouwenbeheerder** is, waardoor noodzakelijke ingrepen niet of slechts zeer traag worden uitgevoerd. Hierdoor blijven risico's bestaan die volgens de welzijnswetgeving onmiddellijk of op korte termijn moeten worden aangepakt.

Naast de juridische en operationele gevolgen rijst ook een fundamentele vraag: **hoe kunnen we onze medewerkers blijven motiveren om het beste van zichzelf te geven in werkomstandigheden die zo ver afstaan van wat minimaal vereist en maatschappelijk verwacht mag worden?**

Onze magistraten, griffiers en administratieve medewerkers leveren dagelijks hoogwaardig werk in omstandigheden die:

- **fysiek belastend** zijn (koude, hitte, slechte luchtkwaliteit)
- **mentaal belastend** zijn (onveiligheid, constante hinder, gebrek aan rust en discretie)
- **organisatorisch belemmerend** zijn (inefficiënte infrastructuur, tijdverlies door defecten en hinder)

Het is bijzonder moeilijk om van medewerkers te blijven verwachten dat zij onder deze omstandigheden dezelfde kwaliteit, inzet en professionaliteit blijven leveren, terwijl de werkomgeving hen structureel tegenwerkt. De huidige situatie zet niet alleen druk op het welzijn van medewerkers, maar ook op de aantrekkelijkheid van het beroep en de duurzaamheid van onze organisatie.

ONTHAAL EN ONTVANGST PUBLIEK

Binnen onze rechtbank is de aanwezigheid en kwaliteit van een ontvangstbalie sterk **afhankelijk van het gebouw** waarin de rechtzoekende zich aanbiedt. Hoewel er op enkele locaties een herkenbaar onthaalpunt bestaat, kunnen we **niet spreken van een uniforme, volwaardige en toegankelijke onthaalfunctie** over alle gebouwen heen. De versnippering van onze diensten over vijf locaties – waarvan geen enkel door onszelf wordt beheerd – maakt het onmogelijk om een consistent en kwalitatief onthaal te garanderen.

In het **Montesquieugebouw**, het **Portalisgebouw** en het **Justitiepaleis** is er weliswaar **een onthaalpunt aanwezig**, maar de omstandigheden waarin dit onthaal moet functioneren zijn verre van optimaal. In het Montesquieugebouw is de **beschikbare ruimte** bijvoorbeeld zo **beperkt** dat de veiligheidsscan bijna de volledige onthaalzone inneemt, waardoor een kwaliteitsvolle begeleiding van rechtzoekenden moeilijk blijft. In het **gebouw in Anderlecht ontbreekt** een **onthaalbalie** zelfs volledig, waardoor bezoekers niet op een gestructureerde manier kunnen worden opgevangen of doorverwezen.

Deze ongelijkheid tussen gebouwen leidt tot **een gefragmenteerde dienstverlening**, waarbij rechtzoekenden afhankelijk zijn van de locatie waar zij toevallig moeten zijn. Het ontbreken van een centraal, herkenbaar en professioneel onthaal op alle sites bemoeilijkt niet alleen de toegankelijkheid van justitie, maar ondermijnt ook de eerste indruk die bezoekers krijgen van onze rechtbank.

Daar komt bij dat het onthaal vandaag wordt gedragen door een **mix van administratief personeel, veiligheidsagenten en bodes**, van wie slechts een beperkt aantal specifiek is opgeleid voor deze taak. Hun **inzet** en **professionaliteit** zijn **groot**, maar zij moeten werken binnen een kader dat hen onvoldoende ondersteunt. De beperkte personeelsbezetting, de versnippering over meerdere gebouwen en het gebrek aan uniforme richtlijnen maken het bijzonder moeilijk om rechtzoekenden op een consistente en klantvriendelijke manier te helpen.

Deze situatie toont aan dat een duurzaam onthaalbeleid onmogelijk is zonder:

- **voldoende** en **stabiele personeelsbezetting**,
- **duidelijke verantwoordelijkheden tussen de verschillende beheerders**,
- **adequate infrastructuur**.

Zolang deze randvoorwaarden ontbreken, blijft het onthaal afhankelijk van goodwill, improvisatie en tijdelijke oplossingen. En toch wordt de dienstverlening, ondanks deze suboptimale omstandigheden, elke dag opnieuw waargemaakt dankzij de **gedrevenheid en betrokkenheid van onze medewerkers**. Maar kunnen we dit van hen blijven vragen?

ORGANISATIE VAN DE RECHTBANK

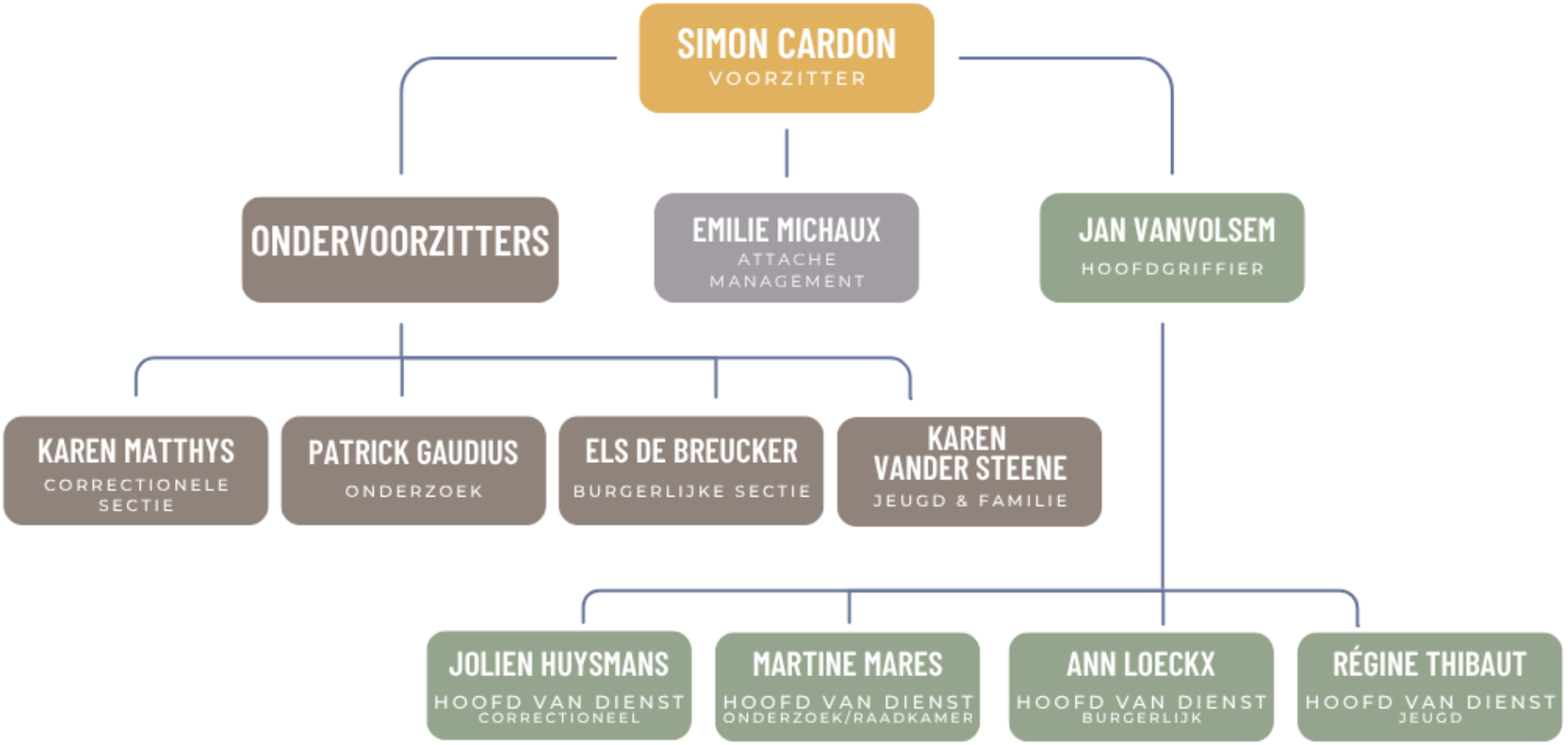

* Naast de vier ondervoorzitters die zetelen in het directiecomité, telt onze rechtbank nog drie andere ondervoorzitters: Geneviève Seressia (correctionele sectie), Wim De Gendt (burgerlijke sectie) en Tine Suykerbuyk (Jeugd & Familie). Samen met hun collega-ondervoorzitters dragen zij binnen hun respectieve secties de organisatorische verantwoordelijkheid.

ONZE OVERLEGSTRUCTUREN

Binnen onze rechtbank bestaat een **sterk verankerde overlegcultuur**, zowel intern als met onze externe partners. We beschouwen die cultuur niet als een bijkomstigheid, maar als een van onze **grootste sterktes**. We zijn ervan overtuigd dat alleen een open, structurele en respectvolle dialoog onze organisatie uit haar ivoren toren kan halen en ons in staat stelt om beter te reageren op de uitdagingen van de dagelijkse realiteit. Door voortdurend met elkaar in gesprek te gaan – **intern**, **verticaal** binnen de rechterlijke orde, **horizontaal** met het parket en **extern** met onze ketenpartners – bouwen we aan een rechtbank die wendbaar, transparant en maatschappelijk verankerd is.

In 2025, een jaar waarin de druk op de strafrechtsketen uitzonderlijk hoog was, bleek deze overlegcultuur meer dan ooit essentieel. Dankzij de **voortdurende afstemming**, het **wederzijds begrip** en de **gezamenlijke zoektocht** naar oplossingen konden we blijven functioneren in omstandigheden die vaak verre van ideaal waren. Deze brede overlegcultuur is dan ook geen luxe, maar een noodzakelijke voorwaarde om in een complexe grootstedelijke context tot gedragen, realistische en toekomstgerichte oplossingen te komen.

INTERN OVERLEG

Onze interne overlegstructuren vormen het hart van deze cultuur. Ze zorgen ervoor dat informatie vlot stroomt, dat knelpunten tijdig worden gesignaleerd en dat beslissingen worden gedragen door de mensen die ze moeten uitvoeren. Ze versterken niet alleen de kwaliteit van onze besluitvorming, maar creëren ook een cultuur waarin medewerkers zich gehoord, betrokken en gewaardeerd voelen.

DIRECTIECOMITÉ

Maandelijkse samenkomst van voorzitter, hoofdgriffier, vier ondervoorzitters en attaché

Wordt voorafgegaan door een **'predircom'** met de voorzitter, hoofdgriffier, hoofden van dienst en attaché.

Neemt **beslissingen** over de **organisatie** van de rechtbank en bespreekt onderwerpen zoals werklast, doorlooptijden, middelenverdeling, organisatorische vraagstukken en nieuwe initiatieven.

ALGEMENE VERGADERING

Twee tot drie keer per jaar komen **alle magistraten** samen met de **voorzitter** om de algemene werking van de rechtbank te bespreken.

Deze bijeenkomsten zijn cruciaal voor de **gedragenheid** van het beleid en de coherentie van de werking.

OVERLEG VOORZITTER & HOOFDGRIFFIER

Permanente communicatielijn die cruciaal is voor een responsieve en wendbare organisatie.

SECTIEVERGADERINGEN

Per sectie komen magistraten doorgaans **drie keer per jaar** samen (of vaker indien nodig) in aanwezigheid van de voorzitter, de griffier hoofd van dienst en de attaché.

Deze vergaderingen bieden ruimte voor **inhoudelijke afstemming, praktische afspraken** en het **delen van expertise** en garanderen de goede werking van de sectie.

VERTICAAL EN HORIZONTAAL OVERLEG

Onze overlegcultuur stopt niet aan de grenzen van de eigen rechtbank. Ook binnen de bredere rechterlijke organisatie onderhouden we intensieve contacten. Op die manier verzekeren we verbinding binnen de rechterlijke orde.

VERTICALE OVERLEGSTRUCTUREN

In 2025 droeg de voorzitter een **driedubbele verantwoordelijkheid**:

- voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg,
- voorzitter van de politierechtbanken en vredegerechten,
- én co-voorzitter van het College van hoven en rechtbanken.

Die unieke positie maakte **permanent overleg** met verschillende entiteiten noodzakelijk. Via het **netwerk van attachés managementondersteuning** werd bovendien regelmatig afgestemd over personeelsbeheer, ICT-allocatie, werkprocessen, juridische materies en andere beleidskwesties binnen het College.

Met het **Hof van Beroep** vindt overleg plaats wanneer dossiers of organisatorische vragen dat vereisen.

HORIZONTALE OVERLEGSTRUCTUREN

De horizontale samenwerking met **de parketten** is een van onze grootste sterktes. We hanteren een overlegcultuur waarin afstemming en samenwerking centraal staan:

- Het **zittingsmanagement** van de correctionele zittingen wordt nauwgezet op elkaar afgestemd om efficiëntie en voorspelbaarheid te garanderen.
- We zoeken samen naar de **optimale inzet** van personeel en middelen, in een context waarin beide organisaties onder druk staan.
- We werken **structureel samen** om de **kwaliteit** en continuïteit van de strafrechtsketen te versterken.

Daarnaast nemen we deel aan de **Conferentie van de Nederlandstalige Rechtbanken** waar per sectie best practices worden gedeeld en gezamenlijke standpunten worden ontwikkeld.

EXTERN OVERLEG

Onze rechtbank staat midden in de samenleving. Daarom hechten we groot belang aan open communicatielijnen, transparante informatiedeling en structurele samenwerking met externe partners. We geloven sterk dat een toegankelijke justitie enkel kan via samenwerking met onze externe partners. Deze brede samenwerking maakt onze werking transparanter, versterkt het vertrouwen van de burger en helpt ons beter inspelen op maatschappelijke noden. Het is een essentieel onderdeel van een moderne, open en toekomstgerichte rechtbank.

We onderhouden regelmatige contacten met:

- **Hoge Raad voor de Justitie**, o.a. bij klachten, audits en vacatures
- **FOD Justitie**, over personeel, gebouwenbeheer, ICT-projecten en penitentiaire instellingen
- **Lokale en federale politie**, vooral in het kader van onderzoeksrechterlijke opdrachten
- **Balie, notariaat, gerechtsdeurwaarders en bemiddelaars**, elk met hun eigen rol in de rechtsbedeling
- **Pers**, via de persrechter
- **Maatschappelijke organisaties** zoals Tada, Boost, Musée BELvue en Foyer, en onderwijsinstellingen, waarmee we inzetten op toegankelijkheid, stages, rondleidingen en maatschappelijke dialoog

ONZE STATISTIEKEN

De cijfers van 2025 laten weinig ruimte voor twijfel: **de Nederlandstalige Brusselse rechtbank staat onder aanzienlijke druk**. Uit de gegevens blijkt dat de rechtbank zich in een context van **structureel stijgende instroom** bevindt, waarbij elke sectie op haar eigen manier wordt geconfronteerd met een groeiende werklast. De evolutie verschilt per materie, maar de rode draad is helder: **de instroom neemt sneller toe dan de beschikbare capaciteit**, waardoor de operationele marges jaar na jaar verder afnemen.

Dat de werking ondanks dit structurele onevenwicht toch beheersbaar blijft, is volledig te danken aan de **uitzonderlijke inzet, professionaliteit en veerkracht** van onze magistraten en medewerkers, die onder steeds moeilijkere omstandigheden een indrukwekkende continuïteit blijven garanderen.

CORRECTIONELE RECHTBANK & RAADKAMER

+ 1500
DOSSIERS OP DE RAADKAMER

+ 600
STRAFRECHTELIJKE DOSSIERS

LAGERE
DOORLOOPTIJDEN I.V.M. NATIONALE GEMIDDELDE

De correctionele keten werd sterk beïnvloed door het nieuwe Brusselse vervolgingsbeleid. De raadkamer kreeg bijna **1.500 extra dossiers**, en de correctionele kamers registreerden een bijkomende stijging van ongeveer **600 zaken**. Deze structurele groei verhoogt de druk aanzienlijk.

Ondanks deze volumetoename blijven de **doorlooptijden onder het nationale gemiddelde**, al liggen ze hoger dan in vorige jaren.

In vergelijking met rechtbanken van gelijkaardige schaal, zoals Namen en Limburg, ligt zowel de instroom als de verwerking van correctionele zaken bij onze rechtbank **aanzienlijk hoger**.

2025	HANGENDE ZAKEN 1/1/25	NIEUWE ZAKEN	AFGESLOTEN ZAKEN	HANGENDE ZAKEN 31/12/25	NATIONALE GEMIDDELDE DOORLOOPTIJD ZAAK	GEMIDDELDE DOORLOOPTIJD ZAAK VAN ONZE RECHTBANK
1A. STRAFRECHTELIJK - RAADKAMER		4218	3919			
1B. STRAFRECHTELIJK – BEROEPSZAKEN	287	1076	1159	204	86	72
1C. STRAFRECHTELIJK - OVERIGE ZAKEN DAN ONDER 1A EN 1B	593	2795	2695	693	108	65

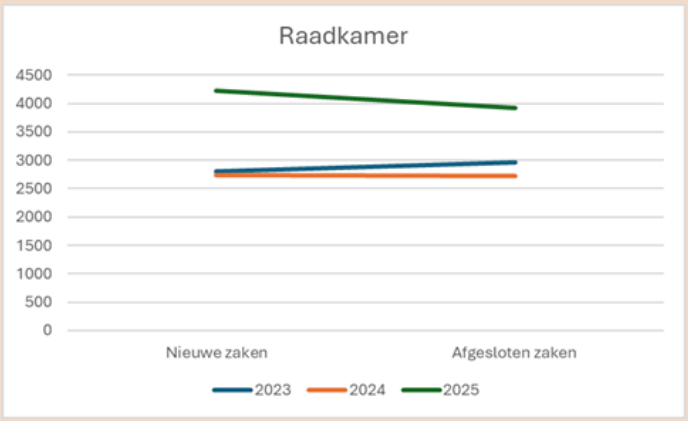
Raadkamer
4500
4000
3500
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
Nieuwe zaken
Afgesloten zaken
2023
2024
2025

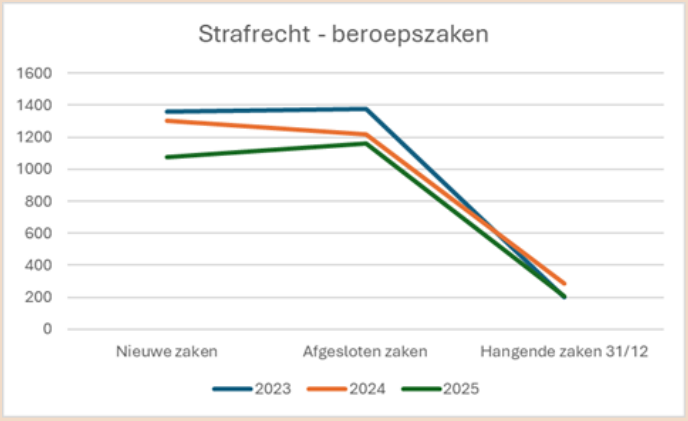
Strafrecht - beroepszaken
1600
1400
1200
1000
800
600
400
200
0
Nieuwe zaken
Afgesloten zaken
Hangende zaken 31/12
2023
2024
2025

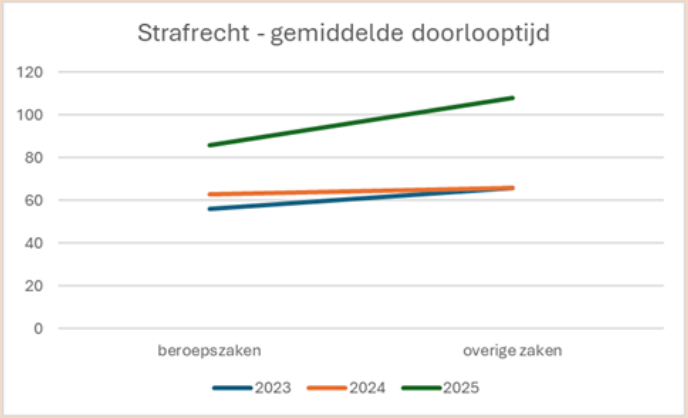
Strafrecht - gemiddelde doorlooptijd
120
100
80
60
40
20
0
beroepszaken
overige zaken
2023
2024
2025

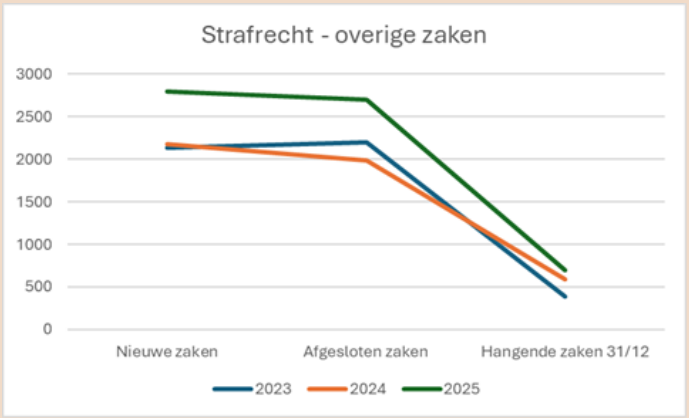
Strafrecht - overige zaken
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
Nieuwe zaken
Afgesloten zaken
Hangende zaken 31/12
2023
2024
2025

SECTIE ONDERZOEK

TWEE KEER MEER
GERECHTELIJKE ONDERZOEKEN I.V.M. 2024

ZESDE KABINET
GEOPEND T.G.V. DE VERHOOGDE WERKLAST

De sectie Onderzoek is in 2025 **het zwaarst getroffen**. De instroom verdubbelde tot meer dan **1.500 nieuwe onderzoeken**, opnieuw rechtstreeks voortvloeiend uit het gewijzigde vervolgingsbeleid. Rechtbanken van gelijkaardige schaal verwerken **aanzienlijk minder onderzoeken**; enkel de grootste rechtbanken halen hogere aantallen, maar met veel meer personeel.

De opening van een **zesde onderzoekskabinet** in januari 2026 was noodzakelijk om de continuïteit te garanderen en het welzijn van de medewerkers te beschermen. Tegelijk moeten we erkennen dat dit slechts een doekje voor het bloeden is: zelfs met een bijkomend kabinet blijft de instroom groter dan de verwerkingscapaciteit, en blijft de druk op de onderzoeksrechters en hun teams structureel zeer hoog. Bovendien rijst de vraag hoe lang onze collega's dit niveau van inzet en flexibiliteit nog kunnen blijven dragen zonder bijkomende structurele versterking.

De keuze om een zesde kabinet te openen heeft bovendien een onvermijdelijke impact op de rest van de organisatie. De personele middelen die naar Onderzoek verschuiven, worden weggehaald bij de burgerlijke en correctionele sectie, die zelf al onder druk staan. Deze interne herschikking is geen versterking, maar een herverdeling binnen een organisatie die al jaren op haar limieten draait. Dat zal onvermijdelijk gevolgen hebben voor de werking en de capaciteit van de getroffen secties.

2025	HANGENDE ZAKEN 1/1/25	NIEUWE ZAKEN	AFGESLOTEN ZAKEN	HANGENDE ZAKEN 31/12/25	NATIONALE GEMIDDELDE DOORLOOPTIJD ZAAK	GEMIDDELDE DOORLOOPTIJD ZAAK VAN ONZE RECHTBANK
2. ONDERZOEK - AANTAL GERECHTELIJKE ONDERZOEKEN	694	1514	1193	1015	421	255

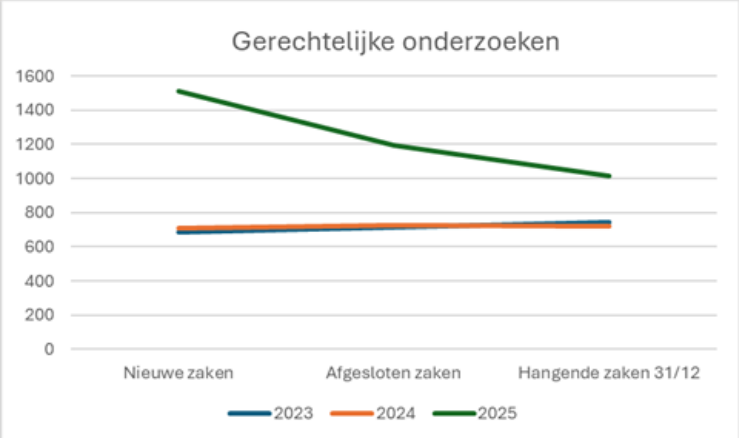

BURGERLIJKE RECHTBANK

HOGE STABIELE
INSTROOM EN VERWERKING VAN ZAKEN

MEER ZAKEN
I.V.M. VERGELIJKBARE RECHTBANKEN

De burgerlijke sectie toont in 2025 een **stabiel beeld**, met beperkte verschuivingen en evoluties die grotendeels aansluiten bij de tendensen van de voorbije jaren. De instroom blijft hoog, maar binnen dezelfde orde van grootte als in eerdere jaren.

In vergelijking met rechtbanken van gelijkaardige schaal verwerkt onze rechtbank **meer burgerlijke zaken in alle categorieën**. Dat betekent dat onze rechtbank, ondanks een vergelijkbare omvang, structureel meer burgerlijke dossiers moet behandelen dan deze referentie-rechtbanken. Daarbij komt dat tal van **overheidsdiensten**, maar ook **banken** en andere **grote ondernemingen** in het Brusselse gerechtelijk arrondissement gevestigd zijn, waardoor er een grote instroom van juridisch complexere dossiers is. Dat de doorlooptijden iets boven het nationale gemiddelde liggen, is een logisch gevolg is van de structureel hoge instroom, de onderbemanning ten aanzien van referentie-rechtbanken en de verschuiving van magistraten naar de correctionele sectie en het onderzoek.

2025	Hangende zaken 1/1/25	Nieuwe zaken	Afgesloten zaken	Hangende zaken 31/12/25	Nationale gemiddelde doorlooptijd zaak	Gemiddelde doorlooptijd zaak van onze rechtbank
3A. Burgerlijk – A rol	25050	1714	15364	11389	435	615
3B. Burgerlijk – Verzoekschriften	389	695	725	401	28	113
3C. Burgerlijk – Beroepszaken	1760	319	1055	1024	479	364
3D. Burgerlijk - Fiscale zaken	2489	500	920	2061	945	1229

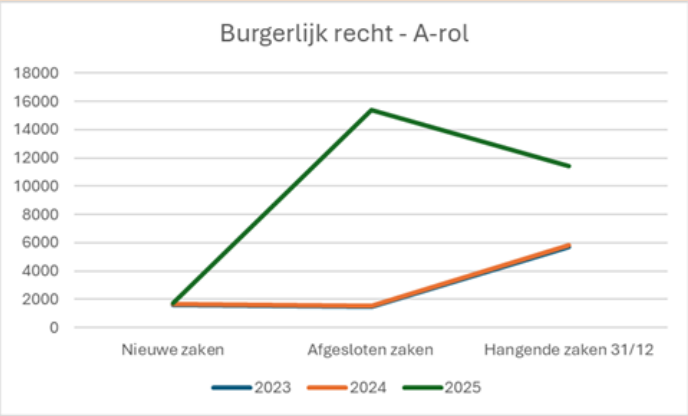

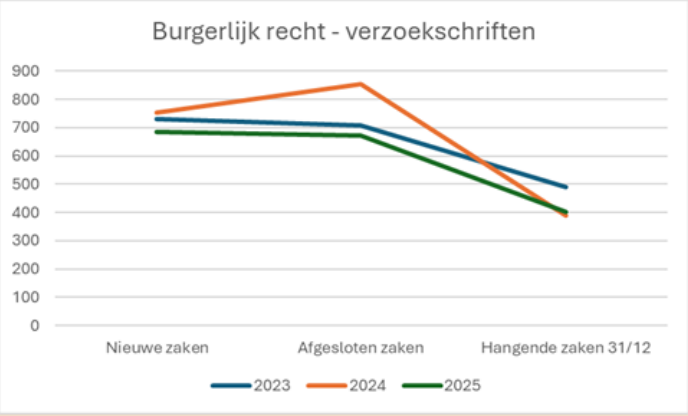

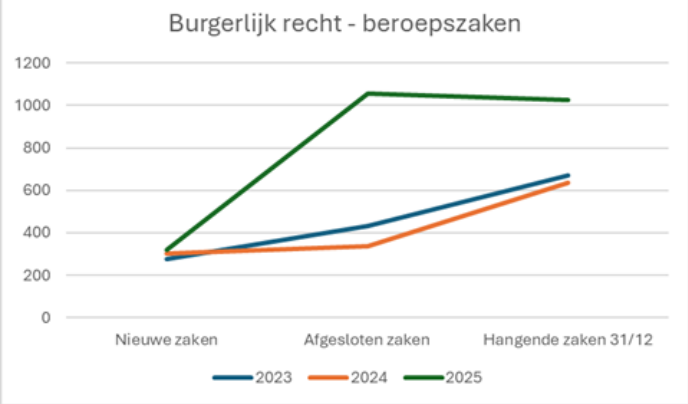

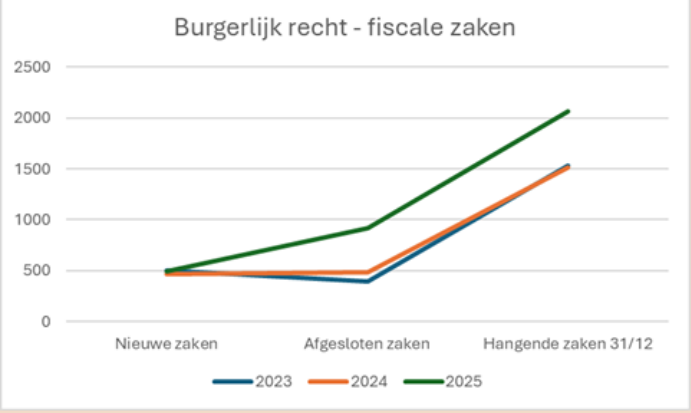

FAMILIE- & JEUGDRECHTBANK

STIJGEND

AANTAL NIEUWE JEUGDDOSSIERS

MEER JEUGDZAKEN

I.V.M. VERGELIJKBARE RECHTBANKEN

De trend van een **toenemend aantal nieuwe jeugdzaken** zet zich duidelijk voort in 2025. Het aantal minderjarigen onder toezicht groeit mee, waardoor de werking jaar na jaar meer jongeren bereikt.

Opnieuw stellen we vast dat in vergelijking met rechtbanken van dezelfde grootorde, onze rechtbank **een hoger aantal jeugdzaken** verwerkt.

De familierechtbank toont in 2025 een **stabiel beeld**, met een instroom die aansluit bij de tendensen van de voorbije jaren. De verwerking blijft op een vergelijkbaar niveau en de **doorlooptijden liggen volledig in lijn met de nationale gemiddelden**, wat de efficiëntie van deze sectie onderstreept.

In vergelijking met rechtbanken van gelijkaardige schaal, bevindt de werklast zich in dezelfde grootteorde.

HOOG STABIEL

AANTAL FAMILIEDOSSIERS

EFFICIËNTE

WERKING VAN DE FAMILIERECHTBANK

2025	HANGENDE ZAKEN 1/1/25	NIEUWE ZAKEN	AFGESLOTEN ZAKEN	HANGENDE ZAKEN 31/12/25	NATIONALE GEMIDDELDE DOORLOOPTIJD ZAAK	GEMIDDELDE DOORLOOPTIJD ZAAK VAN ONZE RECHTBANK
4. JEUGD - AANTAL ONDER TOEZICHT STAANDE MINDERJARIGEN	1675	496				
5A.FAMILIE - A ROL	4496	1753	3349	2900	320	236
5B. FAMILIE – VERZOEKSCHRIFTEN	1168	1092	1040	1220	224	214
5C. FAMILIE – BEROEPEN	30	18	27	21	171	162

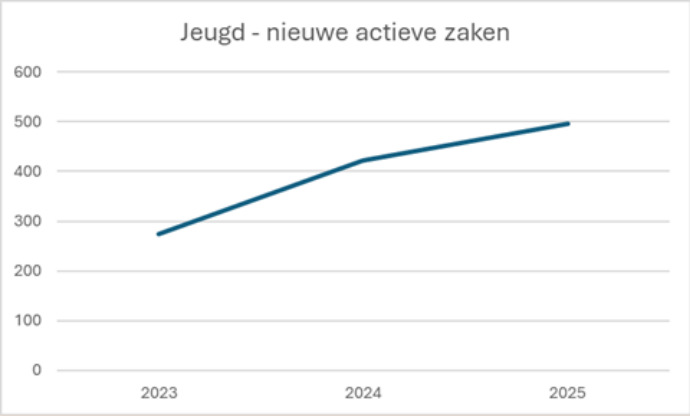

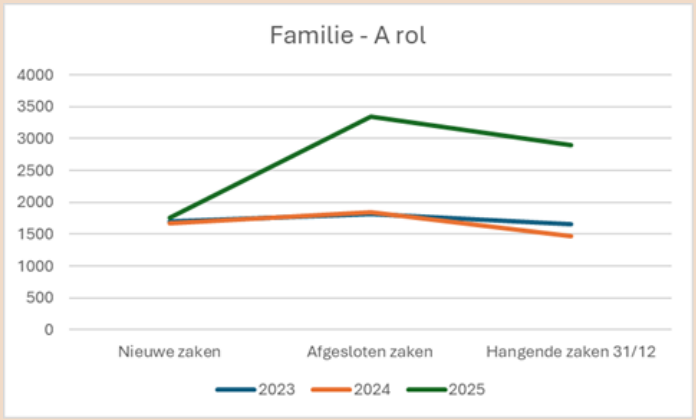

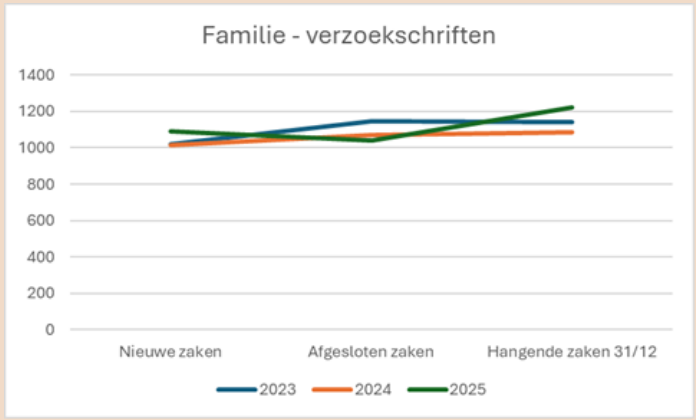

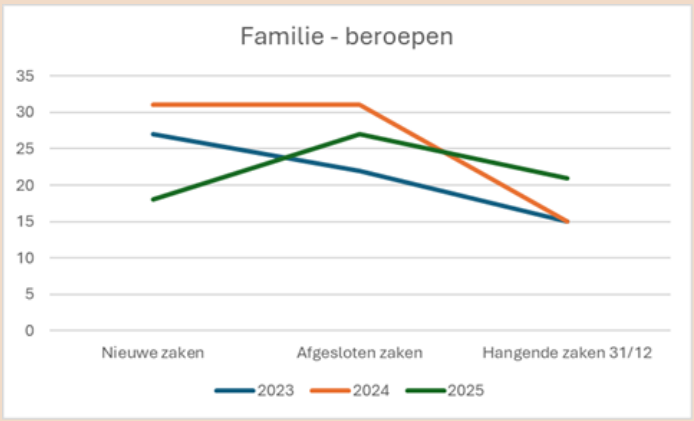

STRAFUITVOERINGSRECHTBANK

2025	HANGENDE ZAKEN 1/1/25	NIEUWE ZAKEN	AFGESLOTEN ZAKEN	HANGENDE ZAKEN 31/12/25	NATIONALE GEMIDDELDE DOORLOOPTIJD ZAAK	GEMIDDELDE DOORLOOPTIJD ZAAK VAN ONZE RECHTBANK
6. SUR - AANTAL VONNISSEN EN BESCHIKKINGEN	580	158	42	696		

CONCLUSIE

Een bijkomende vergelijking levert een opvallend consistent beeld op: de Franstalige rechtbank van Brussel beschikt over **ongeveer drie keer zoveel personele middelen**, maar verwerkt over alle secties heen **slechts ongeveer twee keer zoveel dossiers** als de Nederlandstalige rechtbank.

De conclusie is duidelijk. Onze rechtbank is **structureel onderbemand in verhouding tot de instroom** en verwerkt per magistraat en per medewerker **aanzienlijk meer dossiers** dan zowel de referentie-arrondissementen als de Franstalige rechtbank. Dat verschil toont hoe zwaar de Nederlandstalige rechtbank wordt belast in verhouding tot haar capaciteit. Het is een vaststelling die de **nood aan versterking duidelijk maakt**, maar tegelijk de opmerkelijke draagkracht en professionaliteit van onze magistraten én gerechtspersoneel illustreert.

ONZE DOORLOOPTIJDEN

Uit de door de Steundienst aangeleverde cijfers komt naar voor dat **de gemiddelde doorlooptijden** van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg in de buurt liggen van de gemiddelden voor alle rechtbanken van eerste aanleg (onze doorlooptijden zijn doorgaans zelfs iets beter). De rechtbank tracht dan ook via **gerichte maatregelen** om doorlooptijden te beperken. **De situatie zou nog verbeterd kunnen worden, wanneer we zouden kunnen beschikken over een volledig personeelskader.**

BURGERLIJKE RECHTBANK

In de burgerlijke rechtbank wordt sinds 1 maart 2021 niet meer gewerkt met een algemene inleidingskamer, en werd de **1e kamer omgevormd tot een pleitkamer**, die sinds 1 september 2021 **tweemaal per week** zetelt. Om de gemiddelde doorlooptijden verder terug te dringen werd sedert 1 januari 2021 een **bijkomende zitting** om de twee weken gecreëerd voor de **3e kamer**. Deze maatregelen hebben ertoe geleid dat de gemiddelde doorlooptijden voor de gewone pleitzaken in een eerste fase zijn verbeterd naar ongeveer 1 à 1,5 jaar. Intussen stellen we vast dat de doorlooptijden in sommige kamers ten gronde opnieuw langer worden en soms oplopen tot 2 jaar.

De doelstelling bestaat er nog steeds in om de gemiddelde vaststellingstermijn (termijn tussen aanvraag pleitdatum en werkelijke pleitdatum) binnen afzienbare tijd voor alle kamers van de burgerlijke sectie tot één jaar terug te brengen. Het is binnen het huidige personeelskader echter **niet mogelijk om nog bijkomende zittingen** te creëren die de vaststellingstermijnen nog verder zouden doen dalen. Er is nood aan minstens één bijkomende rechter en griffier om deze doelstellingen te behalen.

Er werd een **kamer 'minnelijke schikking in burgerlijke zaken'** gecreëerd die inmiddels wekelijks zetelt op dinsdagvoormiddag. Afhankelijk van de instroom van de dossiers worden het aantal zittingen van deze kamer aangepast.

FAMILIERECHTBANK

Bij de familierechtbank van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel wordt er reeds lange tijd ingezet op **een minnelijke oplossing van geschillen**. De Kamer voor Minnelijke Schikking (hierna genoemd "KMS") is uitgegroeid tot een vaste waarde binnen de familierechtbank. Eens partijen een zaak aanhangig hebben gemaakt bij de familierechtbank is de toegang tot de KMS laagdrempelig. De rechter die op de inleidingszitting of de pleitkamer vaststelt dat er bij partijen een zekere schikkingsbereidheid is, kan de zaak eenvoudig doorverwijzen naar de KMS. Zaken kunnen ook rechtstreeks aanhangig gemaakt worden door de partijen en/of advocaten. Vanaf eind oktober 2025 hebben we het aantal zittingen van de KMS tijdelijk moeten **beperken tot één zitting per week** (in plaats van drie zittingen per week voordien) gezien de voorzitter van de KMS gedurende die periode deeltijds is gaan bijspringen in de SURB (zie infra).

CORRECTIONELE RECHTBANK

Op de correctionele sectie en meer bepaald de **kamer die de dossiers van het parket Brussel** behandelt, zijn de doorlooptijden langer dan de vorige jaren, omwille van het veel **strenger strafbeleid** gevoerd door de Procureur des Konings sinds januari 2025. Dit heeft voor gevolg dat er een toename is van het **aantal verzoeken tot voorwaardelijke invrijheidsstelling** die bovenop de gevulde zittingen komen. Het ontbreekt aan capaciteit om een tweede "Brussel" kamer te openen, wat nochtans nodig is gelet op de exponentiële toename van het aantal zaken. De toevloed van Brussel-dossiers heeft eveneens voor gevolg dat we de capaciteit voor het behandelen van financiële zaken hebben moeten inperken.

ONDERZOEK

Op het onderzoek werd eind 2025 de beslissing genomen om een **6e onderzoekskabinet** te openen vanaf 1 januari 2026. Ook daar merken we ten opzichte van vorig jaar een verdubbeling van het werk. De oprichting van dit nieuw kabinet zal repercussies hebben in de andere secties, die niet de nodige versterking krijgen en capaciteit ten voordele van het onderzoek moeten afstaan.

SURB

De SURB kampt met een **achterstand** bij de behandeling van de dossiers m.b.t. gevangenisstraffen onder de 3 jaar, omwille van de **tijdelijke delegatie** van een rechter naar de REA Leuven vanaf september 2025 tot eind januari 2026, dit net voordat de Noodwet midden in de zomer van 2025 werd ingevoerd. Een **familierechter** heeft tijdelijk en deeltijds hulp geboden op de SURB, dit ten koste van capaciteit voor de bemiddelingskamer.

ONZE WERKLAST

Elke rechtbank hanteert **eigen accenten** bij de organisatie van de interne werkverdeling. De rode draad daarbij is dat de werklast onder de magistraten op een **evenwichtige, transparante en werkbare manier** wordt verdeeld. In dit onderdeel wordt toegelicht welke criteria daarbij worden gebruikt, hoe deze worden gecommuniceerd, hoe de verdeling in de praktijk wordt opgevolgd en welke uitdagingen zich daarbij aandienen. Per rechtbank wordt vervolgens verduidelijkt hoe deze principes concreet worden ingevuld.

BURGERLIJKE RECHTBANK

In de burgerlijke sectie streven we ernaar de werklast billijk te verdelen en voor iedereen draaglijk te houden. De dossiers worden op basis van het **zaakverdelingsreglement** op basis van hun inhoud toebedeeld aan een welbepaalde kamer (via dagvaarding of verzoekschrift). De ondervoorzitter die verantwoordelijk is voor de organisatie van de sectie stelt, na overleg met alle rechters, vóór de start van elk gerechtelijk jaar een voorstel op van dienstregeling, dat aan de korpsoverste wordt voorgelegd. De magistraten worden aangemoedigd om zowel **tijdelijke als structurele problemen** van overlast zo spoedig mogelijk te melden zodat maatregelen kunnen getroffen worden om beraadsachterstand te voorkomen.

De **werklast** is in alle kamers **(te) hoog**. Daarom houdt de sectieverantwoordelijke nauwlettend de vinger aan de pols om overbelasting van collega's te vermijden en waar nodig tijdig te kunnen ingrijpen. Tweejaarlijks voert de sectieverantwoordelijke met elke collega een **individueel gesprek**, waarin onder meer wordt gepeild naar het welbevinden en de ervaren werkdruk. Uiteraard kunnen collega's ook tussentijds steeds bij haar terecht.

We streefden ernaar de doorlooptijden in alle kamers structureel te **beperken tot maximaal één jaar**. Omdat de doorlooptijden in de bouwkamer en de fiscale kamer dreigden op te lopen tot twee jaar, beslisten we om **één extra rechter** op te leiden voor onder meer de bouwkamer en **één referendaris** voor de fiscale kamer. Deze versterking had ons bovendien moeten toelaten om beter in te staan **voor back-up** tijdens (specifieke) verloven — zoals ouderschapsverlof — binnen de zittingsperiodes, alsook bij andere langdurige afwezigheden en pensioneringen in afwachting van een nieuwe benoeming.

Door het **gewijzigde vervolgingsbeleid** van het parket Brussel en de **bijkomende druk op de strafketen** hebben we deze plannen echter moeten laten varen. De **referendaris** werd overgeplaatst naar het **onderzoek**. De **extra rechter** werd deels overgeplaatst naar de **correctionele sectie** en kunnen we voorlopig slechts inzetten voor één zitting om de twee weken. Back-up voorzien is hierdoor evenmin mogelijk. Er zal worden onderzocht in welke mate een **herverdeling van dossiers** kan bijdragen tot het onder controle houden van de doorlooptijden.

De enige echte manier om te garanderen dat burgers in **niet-dringende zaken binnen het jaar** een uitspraak van de rechtbank ontvangen — wat een **absolute minimumvereiste** is voor een kwalitatieve dienstverlening — bestaat erin **bijkomende rechters en griffiers** aan te werven, zodat er meer zittingen kunnen worden georganiseerd.

FAMILIE- & JEUGDRECHTBANK

Binnen de familie- en jeugdrechtbank moet een onderscheid gemaakt worden tussen de burgerlijke en niet-burgerlijke zaken.

De **niet-burgerlijke zaken**, de zogenaamde protectionele jeugddossiers, worden volgens een **beurtrol** bij hun aankomst op de rechtbank verdeeld onder de vier jeugdrechters. Elke jeugdrechter houdt met het parket Halle-Vilvoorde wekelijks één protectionele zitting en met het parket Brussel tweewekelijks. Eén jeugdrechter zetelt één tot regelmatig twee keer per maand in de 41ste kamer van de familierechtbank (behandeling hogere beroepen tegen de vonnissen van het vredegerecht inzake de persoonsgebonden aangelegenheden). Een andere jeugdrechter zetelt om de 6 weken in de 43ste kamer van de familierechtbank die de zaken tijdelijk huisverbod behandelt. De vier jeugdrechters zijn beurtelings van dienst tijdens het weekend en de vakanties.

De **burgerlijke zaken** worden op basis van hun aard verdeeld over de verschillende kamers van de familierechtbank. Hierbij wordt rekening gehouden met het **spoedeisende karakter** van de zaak, de **mededeelbaarheid ervan** aan het **openbaar ministerie** en de **regeling van de zitting**sdienst van de twee parketten (Brussel en Halle-Vilvoorde). Er wordt getracht om de **werklast evenredig** te verdelen tussen de verschillende familierechters doch dit blijkt **niet** altijd zo **eenvoudig**. Sommige zaken zijn omwille van hun aard nu eenmaal meer complex of arbeidsintensief. In principe zetelt elke familierechter tweemaal per week. Beide **parketten** komen systematisch naar alle zittingen waarop zaken “staat van personen” staan vastgesteld, behoudens indien anders wordt overeengekomen met de kamervoorzitter. Wat de zaken ouderlijk gezag, verblijfsregeling en recht op persoonlijk contact betreft, is het parket Halle-Vilvoorde sinds september 2021 niet langer aanwezig op de inleidingszitting. Zij blijven wel beurtelings elke week naar een zitting van één van de vier pleitkamers komen. In de overige zaken wordt schriftelijk advies verleend. Het parket van Brussel is om de drie weken in persoon aanwezig op de zitting van de 38ste kamer. Voor de zittingen in de andere twee weken wordt eveneens schriftelijk advies verleend.

CORRECTIONELE RECHTBANK

Binnen de correctionele rechtbank bepaalt het strafvervolgingsbeleid van het openbaar ministerie mee de werklast van de kamers. Er is evenwel met de drie parketten (Brussel, Halle-Vilvoorde en federaal) alsook met het Arbeidsauditoraat afgesproken dat een zaak slechts **aanhangig** gemaakt kan worden voor de rechtbank **na voorafgaandelijk akkoord** van de respectievelijke **kamervoorzitters**. In dit verband wordt hiertoe gebruik gemaakt van een Protocol, om de aantallen op de zittingen vast te stellen zaken niet te laten ontsporen. Zo kan de **instroom** toch in zekere mate **beheerd** worden en de **werklast evenwichtig** verdeeld worden over de verschillende zittingen.

De correctionele sectie werd de voorbije jaren versterkt met extra magistraten en referendarissen, maar deze uitbreiding bleek al snel slechts een **minimale noodzakelijke bezetting** om de hoge werkdruk en complexe dossiers op te vangen. Reeds vóór het aantreden van de nieuwe procureur was duidelijk dat de **werklast moeilijk beheersbaar** was. Vanaf september 2024 moest opnieuw met één magistraat minder worden gewerkt en vertrok een referendaris zonder vervanging; eind 2024 viel bovendien een collega langdurig uit, waardoor de sectie maandenlang met een **nog beperktere bezetting** draaide. Vanaf februari–maart 2025 werd het **strengere vervolgingsbeleid** van het Brusselse parket sterk voelbaar: Het aantal behandelde dossiers werd opgeschroefd, maar dit tempo bleek na de zomer **niet houdbaar** en leidde tot uitputting bij collega's. Sinds september 2025 lopen de **doorlooptijden** voor de Brusselse dossiers gemeen strafrecht dan ook aanzienlijk op, zelfs voor zaken met aangehoudenen, wat absoluut niet onze wens is.

Het **collegiaal** behandelen van **zedenzaken** werd vanaf 2023 versterkt, maar in 2024 en vooral 2025 nam het aantal collegiaal te behandelen dossiers verder toe door de toepassing van het nieuwe seksueel strafrecht. Het personeelskader groeide echter niet mee, waardoor de druk in 2025 bijzonder hoog werd. Het opzetten van een afzonderlijke **drugsbehandelingskamer** bleef om die reden onhaalbaar. Hoewel in 2024 en opnieuw in 2025 overleg plaatsvond met parketten, justitiehuis en hulpverlening, bleek telkens dat het Nederlandstalige hulpverleningsaanbod beperkt is, dat de hulpverlening onvoldoende middelen heeft om hersteltrajecten regelmatig op te volgen en dat ook de justitiehuizen tegen hun capaciteitsgrenzen aanlopen. Hierdoor bleven de structurele knelpunten in 2025 volledig voelbaar.

Dit arrondissement heeft ook als kenmerk dat **grote en complexe zaken** tot de dagelijkse kost behoren; een groot deel daarvan kan niet collegiaal behandeld worden, hoewel dit vaak gelet op de omvang, de complexiteit en het mediagevoelig karakter aangewezen voorkomt; we proberen wel hiervoor de beste inspanningen te doen.

ONDERZOEK

Wat de onderzoekskabinetten betreft, kozen vier onderzoeksrechters voor **weekdiensten**, de twee overblijvende hielden het bij **veertiendaagse diensten**. Concreet betekent dit dat de diensten als volgt verlopen: OR A (1 week), OR B (1 week), OR. C (1 week), OR D (1 weken), OR E (2 weken), OR A (1 week), OR B (1 week), OR C (1 week) OR D (1 week), OR F (2 weken). Tijdens deze dienstperiodes (die verlopen van vrijdag 09:00 uur tot vrijdag 09:00 uur) worden de dienstdoende onderzoeksrechters **gelast met nieuwe dringende dossiers** (zowel minionderzoeken als gewone onderzoeken, in dit laatste geval zeker deze met gedetineerden) en met het **acteren van burgerlijke partijstellingen** (elke dag na voorafgaandelijke telefonische afspraak met de betrokken magistraat). Alle andere dossiers worden verdeeld door de deken/leidend onderzoeksrechter, waarbij rekening wordt gehouden met de **voorkeurmateries** van elke onderzoeksrechter en met de **werklast** van elk kabinet, om deze zo gelijkmatig mogelijk te verdelen. Hierbij wordt niet enkel rekening gehouden met het aantal dossiers, maar ook met de omvang van sommige dossiers.

SURB

Sinds 2022 beschikt de strafuitvoeringsrechtbank over drie magistraten en vier assessoren, waardoor de verschillende SURB-materies onder hen worden verdeeld. Hoewel deze organisatie de voorbije jaren werkbaar bleef dankzij onderlinge bijstand en de inzet van plaatsvervangende assessoren, werd 2025 **uitzonderlijk zwaar**. Gedurende meerdere maanden werd een **SURB-magistraat afgevaardigd** naar de REA Leuven, wat vooral vanaf de zomer tot grote druk leidde. Midden in het gerechtelijk verlof zorgde de inwerkingtreding van de **Noodwet** bovendien voor een plotse toename van aanvragen tot voorwaardelijke invrijheidstelling door -3-jaar gestraften, die door de beperkte capaciteit niet tijdig konden worden verwerkt. Een collega van de familierechtbank moest tijdelijk en deeltijds worden ingezet om de achterstand te helpen opvangen.

Daarbovenop werd de SURB-KBM in november geconfronteerd met **de invoering van het digitale platform JustCase**. Het systeem bleek traag, foutgevoelig en onvoldoende afgestemd op de werkprocessen, zonder voorziening van een back-up en meteen nationaal uitgerold. Vooral de **griffiers** en het **griffiepersoneel** werden hierdoor zwaar getroffen: dubbele shiften waren nodig om zittingen überhaupt te kunnen laten doorgaan, een onhoudbare situatie die reeds in december tot een formeel alarm leidde.

ACHTERSTAND IN HET BERAAD

Aantal zaken die in beraad werden genomen om een eindvonnis of eindarrest uit te spreken, en tijdspanne waarbinnen een uitspraak plaatsvond.

	TIJDSPANNE WAARBINNEN DE UITSPRAAK PLAATSVOND NA SLUITING VAN DE DEBATTEN				
	0 →1 MAAND	**>1 →2 MAANDEN**	**>2 →3 MAANDEN**	**>3 →6 MAANDEN**	**> 6 MAANDEN**
AANTAL ZAKEN	De overgrote meerderheid	Een handvol per maand, sommige maanden nihil	Zeer uitzonderlijk[A]		

[A] Een uitzonderlijke situatie waarbij een rechter langdurig afwezig was

Wordt de procedure zoals voorzien in **art. 770 Ger. W.** gevolgd?

De hoofdgriffier maakt maandelijks de lijst art. 770 Ger. W. over aan de voorzitter. Er worden geen problemen ondervonden bij de toepassing van artikel 770 Ger.W., zoals blijkt uit onderstaande tabel.

	0	**1 →5**	**>5 →10**	**>10**
AANTAL MAGISTRATEN OPGEROEPEN DOOR KORPSCHEF OMDAT BERAAD > 3 MAANDEN[A]	X			
AANTAL KEER TUCHTPROCEDURE[B]	X			
AANTAL KEER BIJ PERIODIEKE EVALUATIE[B]	X			
AANTAL KEER IN KADER VAN BENOEMING OF AANWIJZING[B]	X			

[A] om te worden gehoord over de oorzaken van de vertraging (toepassing van art. 770 §4 Ger. W)

[B] zoals bedoeld in art. 770§3 Ger. W. en in art. 770 §4 Ger. W.

ONS KWALITEITSBELEID

Onze rechtbank heeft de voorbije periode een reeks **gerichte initiatieven** genomen om zowel de kwaliteit van onze dienstverlening als de efficiëntie van onze interne werking te versterken. Deze acties vloeien voort uit onze overtuiging dat voortdurende verbetering noodzakelijk is in een complexe en veeleisende gerechtelijke context.

EXTERNE EN INTERNE COMMUNICATIE

Om onze communicatie professioneler, transparanter en toegankelijker te maken, werd een **werkgroep communicatie** opgericht. Deze groep ontwikkelt voorstellen rond interne informatiedeling, perscontacten, website-optimalisatie en helder taalgebruik. Daarnaast werd een onthaalbrochure uitgewerkt voor nieuwe magistraten en personeelsleden, zodat zij vanaf dag één vlot hun weg vinden binnen de organisatie.

WELLBEING

Een actief **eventscomité** organiseert initiatieven die de sfeer en teamspirit bevorderen.

Daarnaast werd een grondige **psychosociale audit** uitgevoerd binnen de sectie onderzoek en raadkamer, naar aanleiding van de hoge werkdruk. Deze audit omvatte individuele gesprekken met alle medewerkers, het identificeren van knelpunten en het uitwerken van verbetermaatregelen, waaronder:

- de opening van een zesde onderzoekskabinet,
- een hervorming van de ondersteunende diensten,
- een uniformisering van de werkprocessen,
- een coachingstraject voor leidinggevenden.

Deze acties dragen bij aan een gezondere, meer duurzame werkomgeving.

SOCIAAL STATUUT

Voor de invoering van de **nieuwe wetgeving** rond het sociaal statuut werd een tijdelijke werkgroep sociaal statuut opgericht. Deze **werkgroep** formuleerde concrete voorstellen om de implementatie in onze rechtbank correct, coherent en werkbaar te laten verlopen.

OPENHEID NAAR JEUGD

We nemen graag de tijd om **jongeren op de rechtbank** te ontvangen, om het vertrouwen in justitie te verhogen, bijdragen tot de democratische bewustwording, eventuele roepingen aan te wakkeren. We nemen actief deel aan initiatieven zoals de Week van de magistratuur, project recht-vaardig, Tada en in de mate van het mogelijke gaan we in op verzoeken van scholen en universiteiten. We organiseren ook jaarlijks een zomerstage van twee weken voor rechtenstudenten.

EUROPESE UITWISSELING

We zetten actief in op **internationale samenwerking** via EJTN. Buitenlandse collega's worden bij ons onthaald, en magistraten worden aangemoedigd om stages in het buitenland te volgen. Dit bevordert openheid van geest, kennisdeling en inzicht in andere Europese rechtssystemen.

INTERNE & EXTERNE COMMUNICATIE

INTERNE COMMUNICATIE

De interne communicatie verloopt via een **combinatie van digitale en fysieke kanalen**. **E-mail** blijft het meest gebruikte communicatiemiddel voor snelle en brede informatieverspreiding. Daarnaast wordt intensief gebruikgemaakt van **virtuele overlegplatformen** (Teams) voor vergaderingen, afstemming en overlegmomenten. Verder fungeert **SharePoint** als een centraal platform voor documenten, interne richtlijnen en praktische informatie.

KANAAL	KEUZE
E-MAILING	Ja
IUDEXNET	Nee
VIRTUEEL OVERLEG (VIA TEAMS, WEBEX, SKYPE,...)	Ja
INFOSESSIES, OPLEIDINGEN, ...	Ja
NIEUWSBRIEF	Nee
SHAREPOINT	Ja

EXTERNE COMMUNICATIE

De rechtbank maakt gebruik van haar **lokale pagina op de website van de hoven en rechtbanken** voor algemene informatie en praktische richtlijnen. Wanneer maatschappelijke relevantie dat vereist, worden **persberichten** verspreid of **persconferenties** georganiseerd, waarbij de persmagistraat een coördinerende rol opneemt.

Daarnaast neemt de rechtbank actief deel aan **events en initiatieven** die bijdragen aan transparantie, rekrutering en maatschappelijke betrokkenheid. Dit omvat onder meer:

- de Week van de Magistratuur
- kijkstages voor de balie
- zomerstages voor masterstudenten rechten, stages voor studenten rechtspraktijk en criminologie op de griffie, in het kabinet van een onderzoeksrechter of jeugdrechter
- deelname aan projecten zoals TADA en *Recht-vaardig* (Belvue Museum)
- lesopdrachten bij IGO
- deelname aan jobbeurzen

Sinds 2023 beschikt de Nederlandstalige rechtbank bovendien over een **eigen LinkedIn-pagina**, die wordt ingezet om vacatures, initiatieven en relevante updates te delen met een breder publiek.